

DATOS IDENTIFICATIVOS

Intervención socioeducativa nas condutas aditivas

Materia	Intervención socioeducativa nas condutas aditivas			
Código	O05G130V01702			
Titulación	Grao en Educación Social			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	4	1c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento				
Coordinador/a	Isorna Folgar, Manuel			
Profesorado	Failde Garrido, José María Isorna Folgar, Manuel			
Correo-e	isorna.catoira@uvigo.es			
Web	http://http://educacion-ou.webs.uvigo.es/educacion-ou/web/index.php			
Descrición xeral	<p>A materia Intervención *Socioeducativa nas Condutas *Adictivas proporciona ao futuro educador/a social un coñecemento detallado sobre os *correlatos *psicosocioeducativos das condutas *adictivas, das principais teorías explicativas das adiccións, así como as principais estratexias de intervención. Xustifícase a inclusión desta disciplina dentro do Plan Docente do grao en Educación Social, no feito de que a intervención no campo das adiccións constitúe unha das saídas profesionais dos futuros educadores sociais.</p> <p>Por outra banda, o educador/a social como axente socio-educativo debe ter uns coñecementos actualizados sobre as principais sustancias e condutas *adictivas, sobre os efectos que producen nas persoas e de como realizar unha intervención *psico-socio-educativa, tanto no plano preventivo como terapéutico/educativo das adiccións químicas e *conductuales.</p> <p>En definitiva, a materia Intervención *Socioeducativa nas Condutas *Adictivas contribúe a fundamentar a formación psicolóxica e *psisocioeducativa dos/*as Educadores/*as Sociais, nun ámbito profesional aplicado no que cada vez máis se reivindica a súa presenza, e sendo unha problemática que afecta a un número moi importante de persoas, especialmente a mozas e adolescentes, sen menosprezar aos adultos e sempre desde unha perspectiva de xénero.</p>			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código	
A1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Transmitir, promover e desenvolver a cultura
B2	Xerar redes sociais, contextos, procesos e recursos educativos e sociais
B3	Intervir como mediador social, cultural e educativo
B4	Coñecer, analizar e investigar os contextos sociais e educativos
B5	Deseñar, implementar e avaliar programas e proxectos socioeducativos
B6	Xestionar, dirixir, coordinar e organizar institucións e recursos socioeducativos

C1	Integrar criticamente os supostos teóricos, filosóficos, históricos, sociolóxicos, psicolóxicos, pedagóxicos, culturais, políticos, legislativos que están na base dos procesos de intervención socioeducativa
C3	Asumir e orientarse segundo valores de igualdade e de cidadanía democrática, e capacitar para a prevención e a mediación en casos de violencia nas súas diferentes manifestacións (simbólica, de xénero, laboral, escolar, sexual, étnica...)
C4	Analizar e diagnosticar a realidade complexa que fundamenta o desenvolvemento dos procesos socioeducativos
C7	Manexar con criterio métodos e estratexias de investigación cuantitativas e cualitativas, e aplicalas ás realidades socioeducativas
C8	Potenciar estruturas e procesos de participación e acción comunitaria, aplicando programas e técnicas de intervención (dinámica de grupos, motivación, negociación e promoción da asertividade...)
C9	Desenvolver programas e proxectos no contexto familiar e escolar
C10	Desenvolver programas e proxectos no ámbito da educación especializada (menores, necesidades educativas especiais, centros de saúde, condutas adictivas, institucións penitenciarias, e persoas e colectivos en risco de exclusión...)
C11	Organizar e administrar proxectos e servizos culturais, ambientais, de lecer e tempo libre
C12	Deseñar, aplicar e avaliar programas e estratexias de intervención socioeducativa no ámbito do desenvolvemento comunitario e cooperación ao desenvolvemento
C20	Asesorar na elaboración e aplicación de plans, programas, proxectos e actividades socioeducativas
D1	Capacidade de análise e síntese
D4	Utilización das TIC no ámbito de estudo e contexto profesional
D5	Xestión da información
D6	Resolución de problemas e toma de decisións
D7	Dominio de metodoloxías e técnicas educativas, dinamizadoras de asesoramento e orientación
D15	Creatividade
D18	Apertura á aprendizaxe ao longo de toda a vida

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Comprender a traxectoria da educación social e a configuración do seu campo e identidade profesional no ámbito da intervención en condutas *adictivas	A1 A4	B1 B4 B6	C4 C8	D1 D18
Revisar os aspectos do ámbito histórico, legal, psicolóxico, social, sanitario e *educacional que abarca a acción integral ante as adiccións.	A1 A3 A5	B3	C3 C9 C10 C11	D7 D15
Identificar e coñecer as características sociais, psicolóxicas e educativas que poden axudarnos a identificar as persoas en risco potencial. Así como os ambientes socioculturais que favorecen o consumo de sustancias.	A3 A4	B1 B6	C1 C7 C20	D1 D5
Formar o alumnado, como axentes responsables da intervención preventiva e *correctiva nas condutas *adictivas nun marco de actuación interdisciplinar.	A2 A5	B2 B5 B6	C3 C9 C10 C12 C20	D1 D4 D5 D7 D18
Introducir ao alumnado no adestramento de habilidades de relación con persoas que presentan adiccións.	A4 A5	B2	C3	D1 D6 D15 D18

Contidos

Tema

Bloque 1: Aproximación ao fenómeno das condutas adictivas

- I-Aspectos históricos e epidemiolóxicos das condutas adictivas.
 - Antecedentes históricos das condutas adictivas.
 - Marco xeral da intervención en adiccións.
 - Epidemioloxía das condutas adictivas.
 - A perspectiva de xénero nas condutas adictivas
- II- Condutas Adictivas. Conceptos básicos.
 - Conceptos referidos as adiccións e condutas adictivas.
 - Conceptos referidos as adiccións químicas.
 - Conceptos referidos as novas adiccións.
- III- Condutas adictivas ligadas a sustancias e condutas adictivas ligadas a hábitos comportamentais non influídos por sustancias psicoactivas.
 - Descrición e efectos.
 - Descrición e efectos das principais adiccións químicas: drogas máis habituais e as Novas sustancias Psicoactivas.
 - Descrición e efectos das principais adiccións non ligadas a sustancias: Xogo patolóxico, Adicción ao sexo, Adicción ás compras, Adicción á comida, Adicción ao traballo Adicción ao exercicio físico, Adicción ao móbil e Adicción a internet e videoxogos.
 - Trastornos de conducta alimentaria.

Bloque 2: Modelos e teorías explicativas das adiccións.

- IV-Modelos explicativos de las condutas adictivas.
 - Modelo Moral.
 - Modelo de Enfermidade.
 - Modelo de Autocontrol.
 - Modelo Biopsicosocial.
 - Outros modelos.
- V-Teorías explicativas das condutas adictivas.
 - Teorías derivadas do condicionamento clásico.
 - Teorías derivadas do condicionamento instrumental.
 - Teorías derivadas da Aprendizaxe Cognitiva Social.
 - Teoría dos proceso Oponente.
 - Modelo de Prochaska e DiClemente
 - Outras teorías.
- VI-Variables psicosociais relacionadas coa adicción.
 - Variables predictoras de risco de adicción.
 - Variables protectoras o preventivas da adicción.

Bloque 3: Estratexias de intervención en condutas adictivas. O rol profesional do educador/a social.

- VII- Intervención en condutas adictivas. O Educador/a Social no ámbito das adiccións:
 - A perspectiva de xénero na intervención en condutas adictivas
 - Intervención en alcol.
 - Intervención en tabaquismo.
 - Intervención noutras toxicomanías.
 - Intervención en problemas de ludopatías e control do gasto.
 - Intervención en adicción a móbil, internet e videoxogos.
 - Intervención no ámbito laboral.
 - Intervención noutras condutas adictivas.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	1	0	1
Seminario	15	15	30
Seminario	8	8	16
Lección maxistral	19	14	33
Traballo tutelado	0	27	27
Exame de preguntas obxectivas	2	40	42

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introdutorias	Presentación do docente e do programa da materia. Avaliación inicial de expectativas, coñecementos e actitudes.
Seminario	Actividades enfocadas ao traballo sobre un tema específico. Emprégase como complemento das sesións maxistras, para desenvolver competencias instrumentais relacionadas co marco teórico da materia.
Seminario	Entrevistas que o alumno/a mantén co profesor para o asesoramento/orientación de actividades da materia (especialmente sobre os traballos tutelados e do proceso de aprendizaxe).

Lección maxistral	Exposición xeral, por parte do docente, dos contidos da materia e das bases teóricas e/ou directrices do traballo a desenvolver polo alumnado. As últimas sesións dedicaranse ás exposicións, por parte do alumnado, dos seus traballos tutelados.
Traballo tutelado	<p>Todo estudante, de maneira individual ou grupal (de 2-4 alumnos/as), debe elaborar un traballo sobre un tema específico da materia. Trátase dunha actividade autónoma do alumnado que inclúe a elección da temática, a procura, revisión e recollida de información, a lectura e manexo de bibliografía, a elaboración dun informe do traballo (introdución, desenvolvemento da temática, conclusións, valoracións persoais, bibliografía, etc.).</p> <p>Outra opción de traballo para esta materia é a elaboración dun vídeo sobre hábitos saudables relacionados coa prevención das condutas adictivas. Terá que ter unha duración máxima de dous minutos e terán que estar relacionado coa prevención de condutas adictivas; promovendo procesos de reflexión crítica sobre os riscos derivados do consumo drogas ou outras condutas adictivas. O alumnado de forma optativa poderá facer outros traballos.</p>

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Seminario	Enténdese por atención personalizada o tempo que cada profesor/a reserva para atender e resolver dúbidas do alumnado en relación a unha materia concreta. Actividade académica desenvolvida polo docente, individual ou en pequeno grupo, que ten como finalidade atender as necesidades e consultas do alumnado relacionadas co estudo e/ou temas vinculados que materia, proporcionándolle orientación, apoio e motivación no proceso de aprendizaxe. Esta actividade pode desenvolverse de modo presencial (directamente na aula e nos momentos que o profesor ten asignados a *tutorías de despacho) ou de maneira non presencial (a través do correo electrónico ou do curso virtual). Non debemos confundir atención personalizada con *tutoría académica (nel Plan de Acción *Tutorial), xa que esta fai referencia á necesidade de asignarlle a cada alumno/a un titor/a desde o primeiro curso de cada carreira ata que finaliza os estudos universitarios, con el obxectivo de ofrecer un soporte permanente e formal naqueles momentos nos que deba tomar decisións.
Seminario	Enténdese por atención personalizada o tempo que cada profesor reserva para atender e resolver dúbidas o alumnado en relación a unha materia concreta. Actividade académica desenvolvida polo docente, individual ou en pequeno grupo, que ten como finalidade atender as necesidades e consultas do alumnado relacionadas co estudo e/ou temas vinculados que materia, proporcionándolle orientación, apoio e motivación no proceso de aprendizaxe. Esta actividade pode desenvolverse de modo presencial (directamente na aula e nos momentos que o profesor ten asignados a *tutorías de despacho) ou de maneira non presencial (a través do correo electrónico ou do curso virtual). No débese confundir atención personalizada con *tutoría académica (nel Plan de Acción *Tutorial), xa que esta fai referencia á necesidade de asignarlle a cada alumno un titor desde o primeiro curso de cada carreira ata que finaliza os estudos universitarios, con el obxectivo de ofrecer un soporte permanente e formal naqueles momentos nos que deba tomar decisións.
Traballo tutelado	Enténdese por atención personalizada o tempo que cada profesor reserva para atender e resolver dúbidas o alumnado en relación a unha materia concreta. Actividade académica desenvolvida polo docente, individual ou en pequeno grupo, que ten como finalidade atender as necesidades e consultas do alumnado relacionadas co estudo e/ou temas vinculados que materia, proporcionándolle orientación, apoio e motivación no proceso de aprendizaxe. Esta actividade pode desenvolverse de modo presencial (directamente na aula e nos momentos que o profesor ten asignados a *tutorías de despacho) ou de maneira non presencial (a través do correo electrónico ou do curso virtual). No débese confundir atención personalizada con *tutoría académica (nel Plan de Acción *Tutorial), xa que esta fai referencia á necesidade de asignarlle a cada alumno un titor desde o primeiro curso de cada carreira ata que finaliza os estudos universitarios, con el obxectivo de ofrecer un soporte permanente e formal naqueles momentos nos que deba tomar decisións.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Seminario	Consistirán en sesións eminentemente prácticas desenvolvidas na aula (Role playing, Philips 6.6, estudo de casos, reestruturación cognitiva, etc.) relacionados coas temáticas da materia. Controlarase a asistencia.	20	A1 A2 A3 A4 A5	B1 B3 B4 B6	C1 C4 C7 C9 C10	D1 D5 D6 D7 D15
Traballo tutelado	O alumnado realizará traballos, individuais ou en pequenos grupos que serán tutelados polo docente. Estes traballos serán expostos ao gran grupo nas últimas sesións maxistráis.	40	A1 A5	B2 B4 B5	C12 C20	D4 D7

Exame de preguntas obxectivas	Consistirá nunha proba obxectiva de opción múltiple de resposta.	40	C1 C3 C4 C7 C8 C9 C10 C11 C12
-------------------------------	--	----	---

Outros comentarios sobre a Avaliación

Criterios específicos de avaliación para **ASISTENTES**

Terán a consideración de asistentes, aqueles alumnos/as que teñan acadado un mínimo do 80% da asistencia as sesións presenciais. Para a súa avaliación teranse en conta os seguintes criterios, sendo obrigatorio para a superación da materia, ter participado nos dous primeiros apartados:

Proba obxectiva: Ata 4 puntos, debendo o alumno/a acadar un mínimo de 2 puntos para superala asignatura (a nota total suporá o 50% da cualificación da asignatura). A proba constará de preguntas tipo test e preguntas cortas de resolución de casos

2. Traballo grupal (ou individual): Valorarase ata 2 puntos, sendo a nota mínima para aprobar a actividade o 1. Unha puntuación por debaixo de esta suporá o suspenso na actividade e tamén na asignatura (a nota total suporá o 20% da cualificación do alumno/a). Os traballos deben ser entregados antes do 23 de decembro de 2023.

3. Seminarios ou Exposicións en clase: Valorarase ata 2 puntos, sendo a nota mínima para aprobar a actividade o 1. Unha puntuación por debaixo de esta suporá o suspenso na actividade e tamén na asignatura (a nota total suporá o 20% da cualificación do alumno/a). Os traballos deben ser entregados e presentados nas datas fixadas polo profesor.

4. Seminarios e State to art: O alumnado presentará os traballos propostos e unha revisión sobre algún tema relacionado ca asignatura. Ata 1 punto (a nota total suporá ata o 10% da cualificación do alumno). Prazo de entrega: o día do examen teórico.

Criterios específicos de avaliación para **NON ASISTENTES**

Terán a consideración de non asistentes, aqueles alumnos/as que no teñan acadado o 80% da asistencia as sesións presenciais, ou ben

aqueles que antes da primeira semana de novembro non houbesen notificado a o profesor a modalidade de asistencia elixida. Para a súa avaliación teranse en conta os seguintes criterios, sendo obrigatorio para a superación da materia, ter participado nos tres primeiros apartados.

1. Proba obxectiva: Ata 6 puntos, debendo o alumno/a acadar un mínimo de 5 puntos para superala asignatura (a nota total suporá o 50% da cualificación da asignatura).

2 Traballo (individual): Valorarase ata 3 puntos, sendo a nota mínima para aprobar a actividade o 2. Unha puntuación por debaixo de esta suporá o suspenso na actividade e tamén na asignatura (a nota total suporá o 40% da cualificación do alumno). Traballo que ten que estar entregado o profesor antes do 23 de decembro.

3 Revisión teórica (state to art): ata 1 punto pola realización dun traballo teórico referido a un dos dous temas dos seminarios presenciais (a nota total suporá o 10% da cualificación do alumnado). Traballo que ten que estar entregado o profesor o día do examen teórico.

As datas oficiais dos Exames: ver pagina web da Facultade de Ciencias da Educación e traballo social, no espazo de "exames".

En coherencia co carácter inclusivo que caracteriza a Facultade de Educación e Traballo social, esta guía poderá ser adaptada para atender ás necesidades específicas de apoio educativo que presente o alumnado adscrito ao programa PIUNE (PAT)

Nota: □As partes da materia superadas na 1ª oportunidade, non serán obxecto de avaliación na 2ª, considerándose, polo tanto, como aprobadas nese curso académico□.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Bibliografía Complementaria

Recomendacións

Outros comentarios

Esta materia forma parte do Proxecto de innovación docente da Facultade de Educación e Traballo social".

Esta materia enmárcase nunha Facultade comprometida coa sustentabilidade da contorna e das persoas. Atendendo a esta filosofía, esta materia promoverá prácticas educativas en base a materiais de baixo impacto ambiental en coherencia cos principios de sustentabilidade (ODS).
